

Wstęp

Polska i Hiszpania – państwa o zbliżonej powierzchni i liczbie ludności, a jednocześnie geograficznie znacznie od siebie oddalone – od pewnego czasu odnotowują nasilenie wzajemnych kontaktów. Analiza danych polsko-hiszpańskiej wymiany handlowej w ujęciu rocznym wykazuje, że w 2011 r. Polska ponownie, podobnie jak w roku poprzednim, zanotowała dodatnie saldo w obrocie z Hiszpanią, przy ok. czteroprocentowym wzroście obrotów, które w omawianym okresie wyniosły ponad 6,15 mld euro. W 2011 r. Polski eksport do Hiszpanii wyniósł ponad 3,25 mld euro, co przy poziomie 3,2 mld w 2010 r. oznacza wzrost o ponad 55 mln euro (ok. 1,7%). W przypadku importu, w 2011 r. nastąpił wzrost o prawie 191 mln euro w odniesieniu do 2010 r., osiągając poziom ponad 2,9 mld euro (ok. 2,7 mld w 2010 r.). Dynamika importu wyniosła 7% i tym samym była większa od dynamiki polskiego eksportu do Hiszpanii. Kolejny rok z rzędu polski eksport do Hiszpanii przewyższa import towarów tego kraju do Polski. Dodatkowo dla Polski w 2011 r. saldo wyniosło prawie 350 mln euro. Jest ono jednak niższe niż osiągnięte w 2010 r., kiedy jego wartość usytuowała się na poziomie 485,2 mln euro. Według danych polskiego Ministerstwa Gospodarki, w 2011 r. Hiszpania zajmowała 10. pozycję wśród krajów unijnych, z którymi Polska miała największą wymianę handlową pod względem eksportu, pozostając na tej samej pozycji, co w roku poprzednim. Pod względem importu, pozycja Hiszpanii obniżyła się o jedno miejsce w stosunku do roku poprzedniego, plasując ten kraj na 10. miejscu. Polska pozostaje jednym z najważniejszych odbiorców hiszpańskich inwestycji bezpośrednich wśród nowych państw członkowskich UE. Według danych hiszpańskiego Ministerstwa Gospodarki i Konkurencyjności wartość hiszpańskich inwestycji w Polsce w ostatnich latach rosła z roku na rok i w okresie od stycznia do września 2011 r. osiągnęła poziom 4,2 mld euro, znacząco przekraczając wartość inwestycji z poprzednich lat. Inwestycje hiszpańskie w Polsce to w przeważającej części inwestycje o charakterze giełdowym, prywatyzacyjnym oraz typu *green field*. Branże, w które do tej pory najczęściej inwestowały podmioty hiszpańskie to bankowość, budownictwo, nieruchomości, mechanika, motoryzacja, transport, energetyka (głównie w zakresie energii odnawialnych). Hiszpańscy inwestorzy wykazywali duże zainteresowanie udziałem w budowie i rozbudowie infrastruktury służącej organizacji Euro 2012¹.

Wraz z otwarciem w 2006 r. rynku pracy dla Polaków w Hiszpanii można było zaobserwować zwiększoną emigrację polską do Hiszpanii w poszukiwaniu pracy. Dużą popularnością cieszy się polsko-hiszpańska wymiana studentów; spotkać też można

¹ Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Madrycie: <http://www.madrid.polemb.net> oraz <http://madrid.trade.gov.pl/pl/> [31.05.2012].

coraz więcej polsko-hiszpańskich małżeństw. Tradycyjnie już Hiszpania jest jednym z chętniej wybieranych przez Polaków kierunków wyjazdów w okresie wakacyjnym, a jednocześnie też Polska przyciąga coraz więcej turystów z Hiszpanii. Zjawiskom tym towarzyszy duże zainteresowanie nauką języka hiszpańskiego.

Zwiększone kontakty stwarzają potrzebę wzajemnego poznawania systemów prawnych – w odpowiedzi na co powstała książka *Zarys prawa hiszpańskiego i prawa polskiego. Esbozo del derecho español y del derecho polaco*.

Celem tej książki jest przedstawienie podstawowych zagadnień prawa hiszpańskiego w języku polskim i prawa polskiego w języku hiszpańskim. Załączniki, zawierające wyciągi z aktów prawnych, dokumentów i orzeczeń, pozwolą Czytelnikowi na zapoznanie się z oryginalnym językiem prawniczym. Z kolei leksykony terminów prawniczych zawierają uporządkowane tematycznie najważniejsze pojęcia z poszczególnych dziedzin prawa wraz z ich tłumaczeniami. Część polskojęzyczna i hiszpańskojęzyczna książki mają zbliżony układ i przedstawiają podobną tematykę tak, aby Czytelnik mógł dokonać ewentualnych analiz prawno-porównawczych. Punkt wyjścia stanowi przedstawienie drogi Hiszpanii i Polski do członkostwa we Wspólnotach Europejskich i Unii Europejskiej. Następnie w rozdziałach o prawie konstytucyjnym zawarto podstawowe informacje dotyczące systemu organizacyjnoprawnego państwa hiszpańskiego i polskiego. Rozdziały o prawie cywilnym poświęcone są podstawom prawa cywilnego, w tym prawa rodzinnego i opiekuńczego. Jak Czytelnik będzie mógł sam stwierdzić, systemy hiszpański i polski są w swych głównych zarysach zbliżone, jakkolwiek właśnie na przykładzie prawa rodzinnego można zauważyć pewne istotne różnice (choćby odnośnie do instytucji małżeństwa czy uregulowań w zakresie rozvodu). Kolejne rozdziały – o prawie handlowym i prawie finansowym (w tym podatkowym) – powinny być szczególnie przydatne dla przedsiębiorców. Rozdziały poświęcone prawu administracyjnemu przybliżają najważniejsze zagadnienia tej gałęzi prawa, zarówno materialno-, jak i formalnoprawne. Rozdziały o prawie pracy zawierają podstawowe informacje dotyczące prawa pracy w kontekście zatrudniania pracowników. Ostatnie rozdziały o prawie karnym poświęcono przedstawieniu teorii przestępstwa oraz systemu kar w obydwu państwach. Z uwagi na tak szeroki zakres tematyczny książki nie sposób było wyczerpująco przedstawić wszystkich wskazanych powyżej tematów – zawarte w nich odniesienia do aktów prawnych powinny jednak wskazać Czytelnikowi, gdzie szukać bardziej szczegółowych informacji dotyczących szczególnie Go interesujących kwestii. Przy tłumaczeniu terminów prawniczych starano się dokonać ich jak najbardziej dosłownego tłumaczenia, podając ewentualny odpowiednik danego terminu występujący w języku polskim lub w języku hiszpańskim, w tekście jednak posługując się tłumaczeniem dosłownym.

Mam nadzieję, że książka ta stanie się użyteczna zarówno dla studentów prawa i iberystyki, jak i dla prawników (zarówno polskich, jak i hiszpańskich), a także dla wszelkich osób szukających informacji o hiszpańskim lub polskim systemie prawnym.

Stan prawny obowiązuje na dzień 31.5.2012 roku.

Maria Supera-Markowska

Introducción

Polonia y España – los países de la superficie y del número de la población parecidos y al mismo tiempo muy alejadas, hace algún tiempo han notado el crecimiento de los contactos mutuos. El año 2007 el valor del volumen de flujos comerciales entre Polonia y España fue de 5437,3 millones de euros (con 3364,33 millones de euros el año 2004), al mismo tiempo las importaciones de España a Polonia fueron de 2511,0 millones de euros (1902,0 millones el año 2004), y las exportaciones – 2926,3 millones de euros (1462,3 millones el año 2004). España es uno de los diez socios económicos más importantes de Polonia. Al mismo tiempo Polonia se sitúa en la primera posición en el intercambio comercial de España, teniendo en cuenta los nuevos países miembros de la UE. Alta demanda interior de Polonia en el caso de exportaciones españolas y bajos costes de mano de obra en Polonia, en el caso de las importaciones a España, son los principales factores de crecimiento del intercambio comercial entre Polonia y España. Los datos estadísticos del año 2011 muestran que la tendencia de crecimiento en el intercambio polaco-español se mantiene. En este período la facturación entre ambos países ascendió a 6,15 mil millones de euros, superando en 245,7 millones de euros los valores del año anterior. Las exportaciones españolas a Polonia constituían un 2,3% de las exportaciones totales españolas a los países de la Unión Europea. Las importaciones de Polonia se situaban en torno a un 2,2% del total de las importaciones de los países de la Unión Europea. En 2011 las exportaciones polacas subieron levemente (55 millones de euros – un 1,7%), mientras que el crecimiento de las importaciones fue más relevante y consiguió un resultado de 190,8 millones de euros más alto que en el año 2010 (un 7%). El saldo polaco del intercambio comercial entre Polonia y España en el período analizado era de 349,2 millones de euros lo que significa la disminución de 136 millones de euros de los valores del mismo período del año 2010. España en el año 2011, ocupó el 10. lugar como el destino de las exportaciones polacas a los países miembros de la UE, lo que no supone ningún cambio en comparación con el resultado obtenido a finales del año 2010. El resultado de las importaciones sitúa a España en la 10. posición, lo que significa un descenso de una posición comparando con el año 2010².

Con la apertura del mercado español de trabajo para los polacos se observó un aumento de emigración polaca a España en búsqueda del trabajo. Además, es muy popular el intercambio polaco-español de los estudiantes, y se contraen cada vez más matrimonios

² Embajada de Polonia en Madrid: <http://www.madrid.polemb.net> y <http://madrid.trade.gov.pl/es/> [31.05.2012].

polaco-españoles. Ya tradicionalmente España es una de las direcciones más populares de los viajes de vacaciones de los polacos, y simultáneamente Polonia atrae más y más turistas de España. A todo esto acompaña el interés grande para estudiar español.

A los contactos más estrechos acompañara la necesidad, cada vez más fuerte, de conocer mutuamente los sistemas jurídicos. En contestación para esta demanda surgió *Zarys prawa hiszpańskiego i prawa polskiego. Esbozo del derecho español y del derecho polaco*.

El fin de este libro constituye la presentación de los temas básicos del Derecho español en la lengua polaca, y del Derecho polaco en la lengua española. Los anexos, que contienen extractos de los actos jurídicos, documentos o resoluciones judiciales facilitarán al Lector conocer la lengua jurídica original. Por otra parte los lexicones de los términos jurídicos contienen los términos más importantes de los respectivos campos del Derecho en el orden temático y con sus traducciones. La parte del libro en la lengua polaca y la parte en el castellano tienen la misma estructura y presentan los temas parecidos para que el Lector pudiera hacer los análisis comparativos. El punto de partida forma la presentación de la vía de España y de Polonia hacia la calidad del miembro en las Comunidades Europeas y en la Unión Europea. A continuación, los capítulos sobre Derecho constitucional incluyen las informaciones sobre las bases del sistema organizativo-jurídico de los Estados español y polaco. Los capítulos sobre Derecho civil están dedicados a las bases del derecho civil, incluso también el Derecho de la familia. Como el Lector tendrá la oportunidad de ver, los sistemas español y polaco en su marco general son parecidos, pero en algunos elementos se diferencian, como por ejemplo en el Derecho de familia se puede observar algunas diferencias importantes (como en caso de la institución del matrimonio y de las regulaciones del divorcio). Dos capítulos siguientes – sobre Derecho mercantil y Derecho financiero (incluso impositivo) podrán ser especialmente útiles para los empresarios. En el capítulo sobre Derecho administrativo se presentan las informaciones más importantes sobre esta materia del Derecho, material y formal. El capítulo sobre Derecho de trabajo se dedica al Derecho de trabajo en el contexto de la contratación de los trabajadores. El capítulo último sobre Derecho penal contiene las informaciones básicas sobre la teoría del delito y el sistema de las penas en ambos países.

En atención al alcance temático del libro tan amplio ha sido imposible presentar todos los temas mencionados, pero las remisiones a los actos jurídicos tendrán que indicar al Lector dónde podría buscar más informaciones sobre las cuestiones de especial importancia. Traduciendo los términos jurídicos se ha intentado hacer las traducciones más literales, presentando donde sea posible el término adecuado encontrado en la lengua española o polaca, pero usando en el texto la traducción literal.

Espero que este libro va a ser útil para los estudiantes del Derecho y estudios ibéricos, como para los juristas (polacos y españoles) y también para todas las personas que buscan las informaciones sobre el sistema jurídico polaco y español.

El estado jurídico de la publicación es actual para el día 31 de mayo de 2012.

Maria Supera-Markowska